[1]वल्लरी-वल्लरिः, [2]वलिः-[A]वल्लिः-वल्ली-लता, [3]वल्लभः[B] [4]वल्लकी, [5]वल्लवः वल्लूरः[6] इमानि रूपाण्यधिकानीति विशेषः ।

(1573) "वल्ह परिभाषणहिंसाच्छादनेषु"

(I-भ्वादिः-641. सक. सेट्. आत्म.)

'**केचित्तु** ओष्ठ्यादिः इत्याहुः' इति **सि. कौमुद्याम्** । '—परिभाषणहिंसादानेषु' इति, **दन्त्यौष्ठ्यादिः**, 'अत्र **धनपालमैत्रेयौ** परिभाषणादावोष्ठ्यादित्वम्, वृद्धौ दन्त्यौष्ठ्यादित्वं चाहतुः' इति च **माधवः** । '**वल्ह** प्राधान्ये' इति **तरङ्गिण्याम्** । **पाणिनीयधातुपाठममीक्षायाम्**—'वल्ह **प्राधान्ये**' इति **मैत्रेयकातन्त्रशाकटायनहेमादयः** पठन्ति । '—**श्रैष्ठ्ये**' इति **वोपदेवः**' इत्युक्तम् ।

"—**दाने** च' इति **द्रुमे** । परिभाषणमत्र वञ्चनवादः ।" इति **धा. का. व्याख्यायाम्** (1-81) ।

वल्हकः-ल्हिका, वल्हकः-ल्हिका, विवल्हिषकः-षिका, वावल्हकः-ल्हिका ; वल्हिता-त्री, वल्हयिता-त्री, विवल्हिषिता-त्री, वावल्हिता-त्री ;

---

1. बाहुलकाद् अरप्रत्यये पिप्पल्यादित्वात् (ग. सू. 4-1-41) ङीष्प्रत्यये च रूपम् ।
2. '**वल्लेर्वलिरहिरण्ये**' [द. उ. 1-52] इति इन्प्रत्यये, हिरण्यभिन्नार्थे वलिरित्यादेशे च रूपमेवम् । वल्लति वल्ल्यते वा **वलिः**=त्वङ्मांससंकोचः । **वल्लिः** इत्यस्य तु हिरण्यशलाका इत्यर्थः । **वल्ली** इत्यत्र 'कृदिकारात्—' (वा. 4-1-45) इति ङीष् । '**सौत्रोऽयं धातुः**' इति **द. उ. वृत्त्याम्** ।
3. 'रासिवल्लिभ्यां च' [द. उ. 7-21] इत्यभच्प्रत्यये रूपमेवम् । वल्लति वल्ल्यते वा **वल्लभः**=दयितः, प्राणप्रिय इति **स्वामी** । '**वल्लभो** दयितेऽध्यक्षे सल्लक्षणतुरङ्गमे' इति **विश्वः** ।
4. औणादिके (द. उ. 3-5) क्वुन्प्रत्यये गौरादित्वाद् ङीषि च रूपमेवम् । '....**वीणा तु वल्लकी**' इत्यमरः ।
5. औणादिके (द. उ. 8-132) वन्प्रत्यये रूपमेवम् । **वल्लवः**=गोधुक् ।
6. 'खर्जिपिञ्जादिभ्य ऊरोलचौ' (द. उ. 10-10) इति ऊरप्रत्यये रूपमेवम् । **वल्लूरः**=शुष्कमांसम् इत्यर्थः । 'उत्तप्तं शुष्कमांसं स्यात्तद्वल्लूरं त्रिलिङ्गकम्' इत्यमरः ।

A. 'विहङ्गराजाङ्गरुहैरिवायतैर्हिरण्मयोर्वीरुहवल्लितन्तुभिः ।' शि. व. 1-7

B. 'रात्रिर्यामत्रयपरिमिता वल्लभास्ते सहस्रं....' । प्रतापरुद्रीयेम् नायकप्रकरणे—श्लो. 50.